

RIIKLIKUST SEERUMI-INSTITUUDIST TARTUS.

Juhataja: dr. H. Peterson.

Aus dem staatlichen Serum-Institut in Tartu.

Leiter: Dr. H. Peterson.

Diagnostilise osakonna uurimis- tegevusest 1937. aastal.

Über die Untersuchungstätigkeit der diagnostischen
Abteilung im Jahre 1937.

M. Sikkut.

Tartu 1938.

Tartu Ülikooli Raamatukogu

Diagnostilise osakonna uurimistegevusest 1937. aastal.

M. Sikkut.

Riikliku Seerumi-instituudi diagnostilises osakonnas sooritati 1937. aastal kokku 22884 üksikuurimist. Võrreldes läinud aastaga (1936. a. 15473 uurimist) on osakonna tegevus tõusnud 7411 üksikuurimise võrra. Seesugune juurdekasv on tingitud peamiselt vere- ja piimaproovide arvu tõusust. Siit nähtub, et loomataudide vastu võitlemisel on veterinaarhuvi objektideks olnud ikka veiste brutselloos, tuberkuloos ja viimasel ajal eriti ka veiste kettpisikute-udarataud.

Enamik röga-, vere- ja piimaproove on saadetud uurimiseks ühenduses tuberkuloosete ja brutselloosete karjade saneerimising ning likvideerimistöödega, siis Piimaseadusega, viimasel ajal ka piima väljaveoga Venemaale ja eriti sugulava nimele võistlevate karjade tervise hinnangu uue korra kehtimisega. Mainitud asjaoludel on kõnesoleval tegevusaastal eriliselt märkida, et piimaproovide arv on tõusnud 3,5-kordseks (3470 piimaproovi) võrreldes läinud aastaga (979 piimaproovi). Sellest arvust on saadetud 2016 piimaproovi uurimiseks vaid udarapõletiku-tekitajaile, kusjuures 216 juhul (= 10,71%) leidis *Streptococcus agalactiae*. Esitatud arvudest nähtub, et huvi kettpisikuteudarataudi-vaba piima tootmise vastu on üha kasvanud.

Et saatmisel roiskuma läinud materjalid tekitavad alati suuri raskusi bakterioloogilises töös, siis on selge, et laboratoorsetel uurimistel diagnoosi täpsus oleneb saadetava materjali kättetoimetamisviisist. Palju parandust on toonud siia kõnesoleval tegevusaastal patoloogilise materjali pakkimise ja uurimisasutisesse saatmise uus otstarbekohane ja ajanõuetele vastav kord, mis kehtima pandi Veterinaartalituse direktori eeskirjana 1. I 1937. Kogemused on näidanud, et asjaliku pakkimisega, nagu elundite asetamine pärgamentpaberisse, vedelikke imevatesse ainetesse jne., hoitakse saadetav materjal kõige paremini roiskumise hädaohust. Kui aga tarvitada patol. materjalide pakkimisel plekk-karpe, neid hästi kinni tinutades sooviga, et vastav pakis oleks õhu- ja vedelikukindel, siis soodustatakse sellega anaeroobsete roiskpisikute paljunemist ja materjali uurimiskõlbmatuks muutumist. Lisaks sellele küsimusele võiks tähendada, et patoloog. materjal (näit. elundid) olgu pakkimise eel võetud võimalikult värskena, hoidudes sealjuures tegemast vähimatki

sisselõiget. Elundite küljest lõigatud tükid saastuvad kohe mitmesuguste kõrvaliste bakteritega ja laboratooriumi saabumisel on uurimiskõlbmatuks muutunud. Enamikul juhtumel on soovitatav uurimis-asutisse saata peale ilmsesti muutunud elundite, kus sageli haiguse kroonilise kulu korral on primaarsed tekitajad kadunud sekundaarsete idude ülekasvamise tõttu, ka teisi parenhüüme, nagu sooli jne. Arvestades luuüdi kauemat vastupidavust roiskumisele, on toruluude saatmine väga otstarbekas eriti suvel. Tähelepanu juhtimine ülalnimetatud asjaoludele on seoses tahtega anda laboratoorsele diagnostikale enam täpsust ja tõsta tema väärtust.

Üldse uuriti:

Veiste materjale (vereproove, elundeid jne.)	21523
Hobuste „ (elundeid jne.)	100
Sigade „ „	715
Lammaste „ „	154
Lindude „ „	42
Mesilaste „ (kärgi jne.)	85
Muid „	123
Marutõve-vaktsiini valmistati	142

Kokku: 22884

Üksikasjalise ülevaate uurimistulemusist annab järgmine aruanne:

Ülevaade uurimistulemusist 1937. a.

(Übersicht über die Untersuchungsergebnisse im Jahre 1937.)

I. Veis — Rind.

Uuritud:

Vereproove — Blutproben	16803
Piimaproove — Milchprob.	3464
Rögaproove — Lungenschleimprob.	1114
Elundeid — Organe	56
Looteid ja nende elundeid — Feten	21
Vasikaid „ „ „ — Kälber	9
Muud — Sonstiges	56
	<hr/>
	= 21523

1. Brucellosis:

a) Vereproove — Blutproben	16803	823 pos., 514 khtl. (verdächt.), 15460 neg.
b) Piimaproove — Milchproben	16	2 pos., 14 negat.
c) Looteid ja päramisi — Feten u. Nachgeburt	33	4 pos., 29 negat.
Roiskunud ja kõlbmata materjali	6	

2. *Tuberculosis*:

a) Rögaproove — Lungenschleimproben	1114	182 pos.
b) Piimaproove — Milchproben	1432	19 pos.
c) Elundeid — Organe	1	negat.
d) Emaka- (tupe-) nõret — Uterusschleimprob.	7	1 pos., 6 negat.

3. *Mastitis*:

a) Piimaproove — <i>Streptoc. agalactiae</i> 'le	1986	216 pos.
b) Piimaproove — teistele mastiiditekit.	30	17 <i>Coli</i> , 3 <i>Staphyloc.</i> , 10 <i>Str. pyog.</i>

4. *Vasikate haigusi* — Kälberkrankheiten:

a) Streptok.-infektsioon	2	pos.
b) <i>Vitulisepticus</i>	1	pos.
c) <i>Paratyphus</i>	1	pos.
d) <i>Coccidiosis</i>	1	pos.
Bakteriol. ja parasitol. negatiivsed	4	

5. *Lyssa*6. *Anthrax*7. *Muud* — Sonstiges:

a) <i>Gangraena emphysem.</i>	2	negatiivsed
b) <i>Pleuropneumonia contag. bovum</i>	1	negat.
c) <i>Paratyphus</i>	1	posit.
d) Roojaproove — Kotproben	26	4 neg. tbk., 1 neg. paratbk., 1 <i>Fasc. hepat.</i> , 13 <i>Trichostr. mune</i> , 7 neg.
e) <i>Papilloma</i>	1	
Bakteriol. ja parasitol. negatiivsed	4	

II. *Hobune* — *Pferd*:

Uuritud:

Hobuste elundeid — Organe	36
Varssu — Fohlen	18
Looteid — Feten	3
Muud — Sonstiges	43

1. Varsataude — Fohlenlähme:		
a) <i>Bact. pyoseptic. visc. equi</i>	2	posit.
b) <i>Paratyphus</i>	7	pos.
c) <i>Streptococcus</i>	3	pos.
d) <i>Proteus</i> -infektsioon	1	pos.
Bakteriol. ja parasitol. negatiivsed	6	
2. Looteid — Feten	3	1 <i>Coli</i> , 1 <i>Paratyph.</i> , 1 bakteriol. neg.
3. <i>Streptococcus equi</i>	2	pos.
4. Ninanõreproove — Nasenschleimproben	3	3 <i>Streptoc.</i>
5. <i>Lyssa</i>	6	1 posit.
6. <i>Anthrax</i>	30	1 pos., 29 negat.
7. <i>Malleus</i>	9	negatiivsed.
8. Kargtaud — Dourine	6	"
9. Vereproove paratüüfusele — Blutproben auf <i>Paratyphus ab. equi</i>	7	"
10. Roojajuurdlsi — Kotproben	14	13 <i>Strongylus</i> ja 1 <i>Strongyloides</i>
11. <i>Hepatitis interstitialis chronica</i>	1	

III. Siga — Schwein:

Uuritud:

Korjuseid — Kadaver	61
Elundeid — Organe	640
Muud — Sonstiges	14
	= 715

1. <i>Rhusiopathia suis</i>	600	346 posit.
2. <i>Endocarditis valvularis</i>	18	<i>Bact. rhusiopathiae</i> .
3. <i>Tuberculosis</i>	1	pos.
4. <i>Lyssa</i>	1	negat.
5. <i>Anthrax</i>	15	3 posit.
6. Streptok.-infektsioon	1	pos.
7. Põrsaste haigusi — Ferkelkrankheiten:		
a) <i>Colibacillosis</i>	4	pos.
b) <i>Paratyphus</i>	3	pos.
c) <i>Proteus</i> -infektsioon	1	pos.
d) <i>Hepatitis enz.</i> (toksil. maksadüstroofia)	8	7 pos., 1 negat.
e) <i>Pneumonia enz. porc.</i>	2	
f) <i>Morbus maculosus</i>	2	
g) <i>Ruptura aortae</i>	2	
h) <i>Suffocatio</i>	1	

i) Kopsu-usstõbi — Lungenwurm- seuche	1	<i>Metastrongylus apri.</i>
k) Ascariasis	4	+ <i>Strongyloides suis-</i> invas. 3 juh.
l) <i>Strongyloides suis</i> -invasioon	23	+ <i>Coli</i> 4 juhul, + <i>Sta-</i> <i>phyloc.</i> 1 juhul, + <i>Morbus maculosus</i> 1 juhul.
m) <i>Gastroenteritis haemorrh.</i>	1	
8. <i>Cysticercus tenuicollis</i>	1	
9. Roojajuurdusi — Kotproben	14	8 <i>Coccid.</i> , 6 <i>Strongyloi-</i> <i>des</i> , 8 <i>Oesophagosto-</i> <i>num denatum.</i>
10. Toiduvead — Fütterungsfehler	1	
Bakteriol. ja parasitol. negatiiv- sed	11	

IV. Lammast — Schaf:

Uuritud:

Korjuseid — Kadaver	21
Elundeid — Organe	11
Roojaproove — Kotproben	122
	= 154

1. <i>Streptococcus</i> -infektsioon	1	pos.
2. <i>Anthrax</i>	10	2 posit., 8 negat.
3. <i>Hydrops renum cysticus</i>	1	
4. Mao-usstõbi — Magenwurmseuche	10	<i>Haemonchus cont.</i> , <i>Tri-</i> <i>chostr. instab.</i>
5. <i>Fasciolosis</i>	1	+ <i>Pasteurella ovisept.</i> infekt. kopsus.
6. Tallede haigusid — Lämmerkrank- heiten:		
a) <i>Pasteurellosis</i>	3	pos.
b) <i>Colibacillosis</i>	2	pos.
c) <i>Myodegeneratio hyal. calcif.</i>	1	
d) <i>Strongyloides</i> -invasioon	2	
7. Roojaproove — Kotproben	122	28 <i>Eimeria Faurei</i> , 4 <i>E.</i> <i>intric.</i> , 35 <i>Strongyloi-</i> <i>des</i> , 29 <i>Trichostr.</i> , 11 <i>Fasciola hepat.</i>
Bakteriol. ja parasitol. negatiiv- sed	1	

V. Linnud — Geflügel:

Uuritud:

Kanu, kanapoegi — Hühner	28
Hanesid — Gänse	4
Parte — Enten	5
Kalkuneid — Puten	4
Luiki — Schwäne	1
	<hr/>
	= 42

1. <i>Tuberculosis</i>	2	1 posit.
2. Pulloorum-taudi	7	4 kana-, 2 pardi- ja 1 kalkunipojal.
3. <i>Colibacillosis</i> (tibudel)	2	
4. <i>Paratyphus</i> -infektsioon	6	3 hane- ja 3 pardipojal.
5. <i>Leucosis</i>	5	
6. <i>Coccidiosis</i>	5	3 kana- ja 2 kalkunipojal.
7. Muud haigusi — Sonstige Erkrankungen:		
a) <i>Salpingitis</i>	4	
b) Kloaaginekroos	1	luigel — Schwan
c) Trauma (torkehaav)	1	kalkunil
d) Invasioonahaigusi (Invasions-Krankh.)	4	1 <i>Prosthog. pell.</i> , 1 <i>Ascaridea lineata</i> , 3 <i>Capillaria annul.</i>
Bakteriol. ja parasitol. negatiivsed	5	

VI. Mesilased — Bienen (85 juhtu):

1. Pahaloomuline haudemädanik — böstartige Faulbrut	40
2. Healoom. haudemädanik — gutartige Faulbr.:	
a) <i>B. alvei</i>	23
b) <i>Streptoc. apis</i>	3
c) <i>B. alvei</i> + <i>Str. apis</i> (segainfekts.)	5
d) <i>B. alvei</i> + <i>Diploc. Pluton</i>	2
Bakterioloog. negatiivsed	8
3. <i>Nosema apis</i>	1
4. Maitõbi — Maikrankheit	1
5. Kotthau — Sackbrut	1
6. Mesilastetäi — <i>Braula coeca</i>	1

VII. Muud — Sonstiges:

1. Koer — Hund, 79 juhtu:		
a) <i>Lyssa</i> — materjalina koerte päid	77	8 posit.
b) <i>Anthrax</i>	1	posit.
c) <i>Fibroma durum</i>	1	

2. Kass — Katze, materjalina 14 korjust:		
a) <i>Lyssa</i>	12	1 posit.
b) <i>Anthrax</i>	1	positiivne.
c) <i>Ascariasis</i>	1	posit.
3. Hõberebane — Silberfuchs	3	1 <i>Coccid.</i> , 1 <i>Ascariasis</i> , 1 <i>Gangraena emph.</i>
Roojaproove — Kotproben	6	6 <i>Uncinaria stenoc.</i> , 1 <i>Coccid.</i>
4. Nutria —	2	1 <i>pyometra</i> , 1 <i>Strongyloidosis.</i>
5. Jänes — Hase	1	<i>Peritonitis purul.</i> laskehaavaga, <i>Coccidiosis.</i>
6. Kodujänes — Kaninchen	3	
7. Metskits — Rehe	1	<i>Streptoc.</i> -infektsioon.
8. Mitmesugust — Varia:		
a) Ekspertiis	4	
b) Piimavead — Milchfehler	5	
c) Piima coli-tiitri määramine	1	
d) Liha uurimine lihamürgistajaile	2	negatiivsed.
e) Uriini keemil. analüüs	1	posit. valkudele.
f) Kaevuvee bakteriol. uurimine	1	
9. Marutõve-vaktsiini valmistati tegevusaasta jooksul 142 loomale: 64 veisele, 11 hobusele, 20 lambale, 16 seale ja 31 koerale.		

Zusammenfassung.

(Aus dem staatlichen Serum-Institut in Tartu. Leiter: Dr. H. Peterson)

Über die Untersuchungstätigkeit der diagnostischen Abteilung im Jahre 1937.

M. Sikkut.

Im Ganzen wurden in der diagnostischen Abteilung des staatlichen Serum-Instituts 22884 Fälle untersucht. Im Vergleich zum vorhergehenden Jahre (1936 — 15473 Fälle) ist die Tätigkeit der diagnostischen Abteilung folglich um 7411 Fälle gestiegen. Dieser Zuwachs ist hauptsächlich durch die Vergrößerung der Zahl der Blut- und Milchproben bedingt. Daraus ist zu ersehen, dass bei der Bekämpfung der Tierseuchen das Veterinär-Interesse sich auf folgende Seuchen konzentriert hat: Brucellosis, Tuberculosis und besonders in der letzten Zeit auf die Streptokokkenmastitis der Kühe.

Es wurden untersucht:

21 523	mal Blutproben, Organe usw.	von Rindern,
100	mal Organe usw.	„ Pferden,
715	„ „ „	„ Schweinen,
154	„ „ „	„ Schafen,
42	„ „ „	„ Geflügel,
85	„ Waben usw.	„ Bienen,
123	„ sonstige Einsendungen	„

In 142 Fällen wurde antirabische Vaccine geliefert.

zusammen 22 884 Fälle.

Eine Übersicht der Untersuchungsergebnisse gibt der Bericht auf d. Seiten 144—149.

A

45315

i 33250340